

ÖSSZEFOGLALÁS

Rohanó világunkban nagyon fontos szerepet kap az idegen nyelvek ismerete. Ma már ez nem csak önmagáért való cél, hanem eszköz a felsőfokú tanulmányokhoz, a szakirodalom olvasásához, külföldi munkavállaláshoz. A német nyelv, földrajzi adottságainknál és történelmi hagyományainknál fogva fontos, mégis meg kell küzdeni a motiváció fenntartásáért. Egy jól szervezett iskolában, közös célokért dolgozó szaktanárok képesek jó eredményeket elérni. Ezért ebben a szakértői jelentésben olvashatnak a német nyelvi munkaközösségről, a technikai felszereltségről, a tanulócsoportokról, a tanítási módszerekről, a versenyeredményekről. A jövő esetleges feladatai is körvonalazódnak.

BEVEZETÉS

Az német tantárgy oktatásának vizsgálata a feltételrendszer és az eredmények tükrében az Árpád Gimnáziumban (Tatabánya, Fő tér 1.)

A vizsgálat időrendisége: 2007. január 8.- február 15.

Az iskolalátogatás napjai: január 17. és 24.

Vizsgálati módszerek

Az információ begyűjtése írásbeli anyagokból iskolai szinten:

- a vizsgálat lefolytatásához szükséges dokumentumok előzetes tanulmányozása;
- tájékozódás az iskola múltjáról és jelenéről a helyszínen;
- az iskola programjának áttekintése és értékelése a nyelvoktatás szempontjából;
- a beiskolázással kapcsolatos tudnivalók feltérképezése (*Beiskolázási tájékoztató*);
- az iskola bejárása (a tantermek, tanári szoba, könyvtár, iroda, stb. megtekintése).

A szakmai anyagok (német nyelvoktatás) végigolvasása és értékelése:

- a helyi tanterv vizsgálata;
- tanmenetek áttekintése;
- órafelosztás áttanulmányozása;
- a tanárok továbbképzési, - beiskolázási terve;
- mintavétel tanulói füzetekből;
- érettségi jegyzőkönyvek áttekintése;
- az érettségi eredmények statisztikájának elemzése;
- a versenyeredmények összevetése;
- a cserekapcsolat dokumentációjának megismerése.

A vizsgálat során használt eszközök

- a papírformában meglévő iskolai dokumentáció;
- az elektronikusan tárolt dokumentáció (laptop használata);
- az iskola honlapjának tanulmányozása (www.arpad-tbanya.sulinet.hu);
- a német nyelv tanításához szükséges (könyvtári) könyvek, hanganyagok;
- az iskolai életet, versenyeredmények dokumentációja;

Óralátogatás és annak elemzése.

Megbeszélések folytatása

- Kovács Miklós igazgató úrral tájékoztatósi céllal;

-
- A munkaközösség-vezetővel a német nyelvoktatás helyzetéről, eredményeiről, gondjairól, perspektívájáról az általa készített beszámoló alapján;
 - A helyi tantervet készítő csoport vezetőjével a helyi tantervről és tanmenetekről;
 - Szakos tanárokkal a könyvtár német nyelvű könyveikkel, kiegészítő anyagokkal és módszertani segédletekkel való ellátottságáról;
 - A látogatott óra elemzése.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Helyzetelemzés	5
2. A szakmai ellenőrzés célja	7
3. Alkalmazott módszerek	7
4. Elemzés	8
5. Következtetések	16
6. Javaslatok	16
7. Mellékletek	17

1. HELYZETELEMZÉS

Az Árpád Gimnázium (Tatabánya, Fő tér 1.) 6 évfolyamos és 4 évfolyamos gimnáziumi osztályokkal működik. Az iskolában 1946 őszen kezdődött meg a tanítás. Sokáig a város egyetlen gimnáziuma volt és így fontos szerepe volt és van a helyi értelmiség kialakításában. Fő célkitűzésük, hogy a nevelés-oktatási folyamat során tanulóikban olyan értékrendet alakítsanak ki, amelyben az egyéni boldogulást, szolgáló célok, valamint a közösségek pozitív normái kiegészítik egymást.

Több mint tíz éve indították a **hat évfolyamos gimnáziumi képzést**. Ezt az oktatási formát a jó intellektuális képességű tanulók számára hozták létre. A diákok már 12 éves kortól fokozott tanulásra, művelődésre inspiráló környezetbe kerülnek. Az ide jelentkezők száma mutatja, hogy nagy a helyi igény erre az iskolatípusra.. Az iskolában a legrégebb hagyománya a **négy évfolyamos gimnáziumnak** van. Itt azon diákok számára biztosítunk tanulási lehetőséget, akik csak 14 éves korukban tudnak dönteni jövőjükéről. 2002-től az emelt szintű német és matematika csoport mellett indult általános (normál) tagozat is, 2006-tól emelt szintű angol tagozat működik.

Az intézményben folyó munka színvonalát jelzi, hogy évek óta – az utolsó öt év átlaga alapján – a felsőfokú továbbtanulásra felvételt nyert és a végzett tanulók aránya 77,5 % felett van. Az iskola a tanórán kívüli személyiségfejlesztő foglalkozásokból sokszínű kínálatot nyújt. A felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra egyaránt nagy figyelmet fordít. A gazdag hagyományrendszer és az otthonos, harmonikus, fejlesztő légkör elősegíti az eredményes tanulást. A hagyományok közül az egyik legfontosabb a külföldi kapcsolatok ápolása két német, egy francia és egy holland iskolával.

Az iskolai program fontos helyet szán a nyelvoktatásnak. Első idegen nyelvként angol vagy német nyelv tanulására van lehetőség (melyet a tanuló az általános iskolában tanult), míg második nyelvként választható az angol, a francia, a latin, a német, az olasz és a szlovák. Legtöbbször az angol és német nyelvet választják, de az utóbbi években már a francia is belépett, s ez után tervezték be az olasz nyelv indítását a 2006-2007-es tanévben.

A vizsgált időszak a 2001-2002-től 2005-2006-ig húzódó tanévekre terjedt ki. A nyelvoktatás hatékonyságának vizsgálatára is sor került a minőségbiztosítás keretén belül. A tanulók és a szülők kérdőíveket töltöttek ki.

A nyelvoktatási eredmények mérhetősege leginkább az érettségik, és a sikeresen letett nyelvvizsgák tükrében valósul meg. De figyelembe kell venni a kétszintű érettségi bevezetését és a nyelvvizsgák rendszerének átalakulását és a kettő egymáshoz való viszonyát is.

Az iskolavezetés hozzáállása a nyelvoktatáshoz igen pozitív. Folyamatosan alakítják, jobbítják az intézmény nyelvi profilját.

2. A SZAKMAI ELLENŐRZÉS CÉLJA

A szakértői jelentés az „német nyelv” tantárgy oktatásának feltételrendszerét és eredményeit vizsgálja.

3. ALKALMAZOTT MÓDSZEREK

Vizsgálati módszerek

Az információ begyűjtése írásbeli anyagokból iskolai szinten

A dokumentumok előzetes tanulmányozása lehetővé tette a tényyszerű információk összegyűjtését. Áttanulmányoztam az iskola pedagógiai programját és az érvényben lévő SZMSZ-t. A nyelvoktatás, és ezen belül a német nyelvoktatása súlya igen jelentős. Példaértékűen ösztönzik az angol és a német nyelv mellett a többi idegen nyelv oktatását is. Kitűnő párosításnak bizonyult az első idegen nyelvként tanított német mellett az angol második idegen nyelvként való megerősödése. A *Beiskolázási tájékoztató* is segített eligazodni a kínálatban.

Az iskolaépület bejárása fizikailag (a tantermek, tanári szoba, könyvtár, iroda stb. megtekintése), a tanulók mozgása a szünetekben.

Az német nyelvoktatás terén a szakmai anyagok tanulmányozása

Tanári részről a helyi tanterv, a tanmenetek, a cserekapcsolat dokumentációja, a diákok részéről a tanulói füzetek, iskolai szinten az érettségi jegyzőkönyvek és statisztika áttekintése; a versenyeredmények összevetése.

A vizsgálat során használt eszközök között a papírformában meglévő iskolai dokumentáció mellett szerepelt az elektronikusan tárolt dokumentáció (laptop használata); az iskola honlapja (www.arpad-tbanya.sulinet.hu) az német nyelv tanításához szükséges (könyvtári) könyvek; kiegészítő módszertani anyagok, az iskolai életet, versenyeredményeket dokumentáló fényképek, kiállítási anyagok (projekttermékek).

Az óralátogatás megmutatta a diákok pozitív hozzáállását a német nyelv tanulásához és bepillantást engedett a kollégák lelkiismeretes, szakszerű és eredményes munkájába.

A konstruktív légkörben lefolytatott *megbeszélések* az igazgató úrral, a munkaközösség-vezetővel szinte teljes képet adtak az iskolában folyó oktató-nevelő munkáról és a nyelvtanításról.

4. ELEMZÉS

4.1 A német tantárgy oktatásának feltételrendszere és eredményei

A humánerőforrás

A tanárok végzettsége, képesítése, továbbképzésük

Az Árpád Gimnáziumban 6 némettanár dolgozik. Mindegyikük rendelkezik némettanári végzettséggel, képesítésük megfelel az adott korcsoportok számára előírtaknak. Három kollégának általános iskolai és középiskolai tanári diplomája is van. Az iskolában lévő 6 évfolyamos gimnáziumi évfolyamok esetében ez kedvező. Egy kolléganő GYES-en van, őt határozott idejű megbízással helyettesíti egy tanárnő. A továbbképzési lehetőségek közül legtöbben (5fő) a kétszintű érettségire felkészítő 45 órás akkreditált tanfolyamot végezték el. Kedvezőnek tartom, ha egy tanár az érettségi elnöki tanfolyamot elvégzi. Egy tanárnő két alkalommal is külföldi továbbképzésen bővítette nyelvi- módszertani ismereteit. Többen részt vettek a Goethe Intézet Multimedia-Führerschein c. tanfolyamán. Kedveltek a Hueber Kiadó magyarországi képviselője által szervezett tankönyvbemutatóval egybekötött továbbképzései.

A munkaközösség-vezető lelkiismeretesen és pontosan ellátja a megbízatásával kapcsolatos teendőket. Nagyon jó közösségi szellem alakult ki a némettanárok között. Kölcsönösen segítik egymást. Közösén gyarapítják a kiegészítő anyagokat, szemléltető eszközöket, szertárukat. Mindenkinek kialakult kedvenc területe a németnyelvtanításon belül. (kultúráközvetítés, internetes lehetőségek, a kooperatív módszerek kipróbálása, stb.). Ezt érdemes egymás között is tudatosítani. Három kolléga második szakja révén (matematika, orosz nyelv) sajátos többletet visz a német nyelv oktatásába.

Kimutatást készítettem a némettanárok végzettségéről és továbbképzésekben való részvételükről. (Lásd 1. sz. melléklet)

Az iskola programjában a nyelvoktatás fontos helyet foglal el. Az Árpád Gimnáziumban hat és négy évfolyamos gimnáziumi osztályok működnek. A változatos nyelvi ajánlatot is szem előtt tartják. Ennek alapján a német nyelv is lehet mind első, mind második idegen nyelv. Korábban a környéken német nemzetiségűek is laktak, ezért a német nyelv tanításának nagy hagyománya van. Napjainkban az angol iránt mutatkozik meg számszerűen a legnagyobb érdeklődés. De az angol és német jól megférnek egymás mellett, mert az iskola szerkezetét a nyelvek elosztása szerint igen logikusan alakították ki, s ez a rendszer jól működik.

Az iskola nyelvoktatási programja változatos lehetőségeket biztosít a tanulóknak. Ezek:

- német nyelv 6 évfolyamos osztályban (12 éves korban történő beiskolázásnál);
- német nyelv 4 évfolyamos gimnáziumban (14 éves korban történő beiskolázásnál);
- német nyelv 1. idegen nyelvként (14-18 éves korig azoknál, akik az általános iskolában tanult nyelvet folytatják a gimnáziumban);
- német nyelv 2. idegen nyelvként (pl. a 6 évfolyamos osztályokban, ahol német az első nyelv);
- német nyelv a fakultációban (11. , 12. évfolyam)
- szinten tartó német nyelv (azok számára, akik rendelkeznek középfokú államilag elismert C típusú nyelvvizsgával és/ vagy az előrehozott érettségivel);
- közép vagy emelt szintű érettségire felkészítő csoportok;
- szakköri foglalkozások;
- felzárkóztató program.

Az iskola több lehetőséget kínál a leszakadók felzárkóztatására, és a tehetséggondozásra.

A németl nyelvet tanulók létszáma évfolyamonként és nyelvoktatási típusonként a 2005-2006 tanévben megtekinthető a . sz. Mellékletben.

- Az „a” osztályokban az első idegen nyelv német.
- A „b” osztályok első idegen nyelve az angol.
- A „c” osztályok egyik fele emelt óraszámában matematikát tanul, a másik fele pedig általános tantervű.
- A „d” osztályok egyik fele emelt óraszámában német nyelvet tanul, a másik fele pedig általános tantervű.

Az általános tantervű osztályokban a diákok a német nyelvet akár első, akár második idegen nyelvként is tanulhatják. Ezen szándékukat a gimnáziumba való jelentkezéskor (tehát 8. osztályban) jelzik. Az emelt szintű német oktatást elsősorban azok választják, akik szeretik a német nyelvet és kultúrát, esetleg szeretnék ebből a tantárgyból emelt szintű érettségi vizsgát tenni, vagy csak egyszerűen megbízható használható nyelvtudást akarnak szerezni. A szinten tartó órákon azok vesznek részt, akik már rendelkeznek a kétszintű érettségi rendszerben letett vizsgával német nyelvből. Minden évben van érettségi előkészítő közép szintre (emelt szintre csak kellő igény esetén indítanak csoportot). A szakkörben az érdeklődő tanulók vesznek részt, általában 7-8. évfolyamon. A felzárkóztató programra leginkább az alsóbb évfolyamokon van igény.

A helyi tanterv az érvényben lévő központi tantervekre épül. A német nyelv oktatásának alapvető célja, kedvet ébreszteni a német nyelv tanulása iránt, sikerélményhez juttatni a diákokat, és megalapozni a későbbi nyelvtanulást. A 7. évfolyamos diákok legalább három éve tanulják a célnyelvet a fő cél, hogy a 10. évfolyam végére minden diák eljusson az Európai referenciakeret A2 szintjére, a 12. évfolyam végére pedig lehetőleg minden diáknak B1 szintű nyelvtudást kell szereznie. A 9. évfolyamos diákok legalább öt éve tanulják a célnyelvet. A 10. évfolyam végére nekik is el kell jutniuk az A2 szintre a 21. évfolyam végére pedig a B1 szintre. Az emelt szintű csoportokban a B2 szint felé mozdulás a kimeneti cél.

A helyi tanmenet áttekinthető, logikusan felépített, jól használható munkaeszköz, mert tartalmazza a kommunikációs szándékok, fejlesztési célok, fogalomkörök pontos és részletes leírását. A tanmenet fókuszában a tartalom a kommunikatív szándék áll. Ehhez igazodnak a megtanítandó nyelvi elemek, a szókincs és a nyelvtani struktúrák. A fejlesztési területeket példaértékűen az alábbiakban fogalmazza meg:

Fejleszteni kell a tanulók

- **négy nyelvi alapkészségét** (indokolt esetben a beszédértés és a beszédalképesség előtérbe helyezésével)
- **rész-készségeit** (sokkal kevésbé a nyelvtani tudatosság, illetve nyelvhelyesség területén, mint a szókincs vonatkozásában) és

A feltüntetett évi óraszámokban a célkitűzések, mind a normál, mind az emelt óraszámokban tanuló csoportok esetében megvalósíthatóak.

1989 óta a gimnázium testvériskolája az Elba parti Geesthacht/Schleswig-Holstein Otto-Hahn-Gimnázium. Először a kétoldalú kapcsolatot építették ki, majd részt vettek „Nemzetközi Diákheteken”, így a bilaterális kapcsolat multilaterálissá szélesedett. Németország kettő, Franciaország, Hollandia, Oroszország, az USA és Magyarország 1-1 ilyen összejövettel bonyolított le. A magyar 2000-ben zajlott, a millennium jegyében. A címe: „Az 1000 éves államiság és Európa” volt. A többi „Diákhét” mottója a víz volt, a szabadság és barátság. Szerencsére a németes kollégák aktivitása révén már él a kétoldalú kapcsolat Hollandiával is.

4.2 *A tárgyi / technikai feltételek az iskolában és lehetőségek a tanórákon*

A nyelvoktatás csoportbontásban, főként osztályterekben folyik. A nyelvi termekben megtalálhatók a legfontosabb szemléltető eszközök: nyelvtani táblázatok, az új helyesírás szabályai, térképek a német nyelvű országokról, első sorban Németországról, annak tartományaival és nevezetességeivel, valamint szemléltető képek a képleírás gyakorlásához. Faliújság is helyet kap, a termekben, ahol az aktuális évszakokról, azokhoz kapcsolódó érdekességekről, fontosabb eseményekről és ünnepekről olvashatnak a tanulók. A tanárok és tanulók rendelkezésére állnak: kazettás magnó, CD lejátszó, írásvetítő. Iskolai szinten biztosított a projektor, fénymásoló, nyomtató, igény esetén számítógépes szaktanterem használata. Számítógéphez és nyomtatóhoz is minden tanár hozzáfér.

Az iskolai könyvtár rendelkezik a tanításhoz idegen nyelvű tankönyvekkel, gyakorló anyagokkal, nyelvtanuló szoftverekkel, CD-vel, videokazettákkal, hangkazettákkal. Ajánlom az aktuális metodikai kiadványok és modern kiegészítő anyagok, tankönyvek beszerzését. A német-magyar szótárak megfelelő számban állnak a tanulók rendelkezésére. Jó, hogy az iskola megrendeli a tanulók számára a Jö és Topic c. újságot.

Az iskolában tanévenként megállapodást köt az igazgató a tankönyvszállítókkal és azzal a pedagógussal, aki a tankönyvterjesztést végzi az adott tanévben. A kiadók által megküldött tankönyvjegyzékeket a munkaközösség-vezetők a munkaközösség tagjaival közösen áttanulmányozzák, majd az adott tanulócsoport képességéhez, érdeklődéséhez és a tantervben, tanmenetekben megfogalmazott célkitűzésekhez igazodva közös megegyezés után választanak tankönyvet. A megrendelt és használt tankönyvek csak részben felelnek meg a modern kommunikatív- integratív nyelvoktatás követelményeinek. A megváltozott tanulói generáció új, érdekesebb témákkal és a képességfejlesztés modern módszerrel dolgozó tankönyveket igényelne. Nem minden a tankönyvek beszerzési ára. A minőségi, emelt szintű nyelvoktatás minőségi könyveket kíván. Javasolom, hogy a munkaközösség ismerkedjen meg több kiadó (Klett, Hueber, Nemzeti Tankönyvkiadó stb.) aktuális kiadványaival is.

4.3 *A német nyelvoktatás eredményessége:*

Külső eredményességvizsgálatra az utóbbi két-három évben nem került sor. A diákok között „*bázi vizsga*” „*próbaérettségi*” néven nevezett belső eredményességvizsgálatot mindig az első idegen

nyelv tanulásának a 11. évfolyamán tartják. A vizsga két részből áll: írásbeli és szóbeli. Az írásbeli az adott év anyagát öleli fel, a szóbeli az érettségi témakörökből válogat. Akinek az előző években erre az időpontra már meglett a nyelvvizsgálója, az ötöst kapott. A vizsga célja az eddig tanultak összegzése, lehetőség adása a diákoknak vizsgahelyzet megélésére. A vizsga a tanárok számára is jó visszajelzés, megerősítés, vagy átgondolásra készítő. Egyetértek a kollégákkal, hogy nem jó a vizsga időzítése. A 10. évfolyamon, az A2 szint lezárásaként sokkal jobb helyen lenne. A 10. évfolyam elvégzése után a vizsga eredményének ismeretében a tanulók megalapozottabban választanák a német nyelvet közép- vagy emelt szinten.

Az érettségi eredmények

Az új érettségi eredmények kiolvashatók részben a statisztikából, részben az érettségi jegyzőkönyvekből. A kétszintű érettségi bevezetése előtt a nyelvvizsgák száma volt az egyik olyan tényező, mely jól tükrözte az eredményeket. A nyelvvizsgát a diákok független bizottság előtt tették le.

A nyelvvizsgák száma 200-2005 között:

	2002. máj-jún.	2003. máj-jún.	2004. máj-jún.	2005. máj-jún.
Német nyelv	34	26	36	43
Összes nyelv	69	55	70	105

A statisztika szerint 2002-2005 között 2003 kivételével fokozatosan nőtt a nyelvvizsgával kiváltott érettségik száma. 2005-től kezdve már életbelépett az új érettségi rendszer, s az átmeneti időszakban előrehozott érettségi vizsgát lehetett letenni a nyelvvizsga-bizonyítvány alapján.

Előrehozott nyelvi érettségi nyelvvizsga-bizonyítvány alapján:			
	2005. tavasz	2005. ősz	Összesen
Angol nyelv	49	57	106
Német nyelv	51	64	115
Összesen:			221

A tanulók lelkesedése egyre nőtt. Sokan kii akarták használni, hogy B1 szintű nemzetközi egynyelvű nyelvvizsgáért 100%-os eredményű B” 2 szintű érettségi vizsgát kaphattak.

2006. május-júniusában az idegen nyelvi érettségi vizsgát tett tanulók megoszlása az egyes osztályok szerint:

Előrehozott kétszintű szintű érettségi					
	A	B	C	D	Összesen:
Angol nyelv	9	20	17	11	57
Német nyelv	24	6	12	12	54
Összesen:	33	26	29	23	111

A számokban megmutatkozó különbségek elsősorban az osztályok profilját tükrözik: az **A** és **B** osztály 6 évfolyamos gimnázium (az **A** németes, a **B** angolos), a **C** osztály emelt szintű matematika és általános, a **D** osztály emelt szintű német és általános tantervű. A németes **A** osztályból többen érettségiztek második idegen nyelvből, mint az angolos **B** osztályból. A **C** osztályból nagyon szép arányban választották az idegen nyelveket érettségi tantárgyként, a **D** osztályból már szerényebb mértékben.

Az érettségi vizsgák eredményei tanévenként és osztályonként angol nyelvből, összehasonlítva az összes többi tantárgy eredményével megtekinthető a Mellékletekben:

3. sz. *Az angol nyelvi érettségik létszámadatai és eredményei* címmel.

2002 **A+B** osztály = hat évfolyamos, átlaga: 4,34. **C** osztály négy évfolyamos, átlaga: 4,01.

2003 **A+B** osztály = hat évfolyamos, átlaga: 4,16. **C** osztály négy évfolyamos, átlaga: 4,14.

2004 **A+B** osztály = hat évfolyamos, átlaga: 4,40. **C+D** osztály négy évfolyamos, átlaga: 3,91.

2005 **A+B** osztály = hat évfolyamos, átlaga: 4,33. **C+D** osztály négy évfolyamos, átlaga: 4,12.

A hat évfolyamos osztályok nyelvi osztályzatai mind a négy évjáratban jobbak, mint a négy osztályos gimnáziumi tanulókéi. Ez azzal magyarázható, hogy az általános iskolákból jövő tanulók itt a gimnáziumban már 13 éves koruktól alapos képzést kapnak, míg a négy évfolyamos gimnáziumi tanulók csak 15 éves koruktól kezdve lépnek be ebbe a rendszerbe.

2002. máj-jún.	A	B	C	D	Iskolai átlag
Német nyelv	4,56	4,88	4,35	3,22	4,12
Összes tantárgy	4,26	4,43	4,01	3,19	4,01

2003. máj-jún.	A	B	C	D	Iskolai átlag
Német nyelv	4,72	4,00	4,41	3,75	4,35
Összes tantárgy	4,13	4,19	4,14	3,48	4,03

2004. máj-jún.	A	B	C	D	Iskolai átlag
Német nyelv	4,81	4,78	4,14	2,94	4,23
Összes tantárgy	4,41	4,38	3,91	3,14	3,95

2005. máj-jún.	A	B	C	D	Iskolai átlag
Német nyelv	4,7	5	4,17	4,65	4,62
Összes tantárgy	4,19	4,47	3,99	4,24	4,23

2006. máj-jún.	A	B	C	D	Iskolai átlag
Német nyelv	4,67	4,00	3,8	4,4	4,2
Összes tantárgy	4,27	4,23	4,02	4,02	4,13

Megállapítható, hogy a német nyelvi érettségik tekintetében a legjobb eredményt folyamatosan az **A** osztály érte el. A hat évfolyamos osztályok átlaga mindig jobb a négy évfolyamosénál. A hat év alatt sokkal folyamatosabb a fejlesztő munka. A négy évfolyamos osztályokban tanulóknak sajnos rövidebb „közös” tanulási idő áll rendelkezésére. Különböző iskolákból kerülnek az intézménybe és legalább 1 fél év kell, amíg azonos nyelvi szintre kerülnek. Az iskolai átlag német nyelvből 2005-ben a legmagasabb, ami az új rendszerre való áttérésnek a következménye. A nyelvvizsga megszerzésének iskolai lehetősége és eredményének beszámítása a felvételibé nagyon motiválja a az idegen nyelv tanulását.

A 2005 és 2006 május-júniusában letett érettségi vizsgák eredményei:

2005. máj-jún.		A	B	C	D	Iskolai	
Letett érettségi vizsga	Szint	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Db	átlag
Német nyelv	Közép	3,25	--	3,75	3,8	17	3,65
	Emelt	5,00				43	5,00
	Előrehozott E	5,00	5,00	5,00	5,00	61	5,00

2006. máj-jún.		A	B	C	D	Iskolai	
Letett érettségi vizsga	Szint	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Db	átlag
Német nyelv	Közép	4,5	3	3,8	4,4	13	4,08
	Emelt	5,00	4,00	--	--	2	5
	Előrehozott E	5,00	5,00	5,00	5,00	54	5,00

Az eredmények tükrözik a jelöltek azon törekvését, hogy az előrehozott vizsgával csökkentsék az érettségi vizsgatárgyaik számát, és időt szabadítsanak fel más tantárgyak tanulására. Emelt szintű vizsgára csak azoknak van szüksége, akik német nyelvből kívánnak a bölcsészettudományi karra felvételizni, vagy más nyelvigényes pályára törekszenek, esetlegesen külföldi felsőoktatási intézményben szeretnének tanulmányokat folytatni. Ezek aránya kevés lenni. Alaposan meg kell beszélni a tanulókkal, hogy ki az, aki alkalmas az emelt szint letételére. A középszinten érettségizők eredményei javuló tendenciát mutatnak. Ez annak köszönhető, hogy az érettségit már nem váltja ki a nyelvvizsga és idegen nyelvből mindenkinek érettségit kell tennie.

A nyelvi versenyek között megkülönböztetjük az országos, megyei vagy helyi versenyeket. A 16-18 éves középiskolások az OKTV-n és a 12-14 éves általános iskolások vagy a hat évfolyamos gimnazisták az OÁTV-n vehetnek részt. Több tanuló jutott tovább a második fordulóra, a 2004-2005-ös tanévben az iskola tanulói az OKTV országos döntőjében a 12., és a 22. helyezést érték el. A 2005-2006-os tanévben egyiküknek sikerült az OKTV országos döntőjében megszereznie a 3. helyezést. 6 tanuló pedig bekerült az OÁTV megyei fordulójába. A megyei német nyelvi versenyen a 10. évfolyamosok szinte minden évben jeleskedtek. Többen részt vettek a Német fordító és illusztráló versenyen. Ezek a versenyeredmények jók, a lelkiismeretes és színvonalas pedagógiai munkát tükrözik.

4.4 Az óralátogatás tapasztalatai

A németet első idegen nyelvként tanuló 11. osztályban látogattam német órát. A tanárnő jól átgondolt, alaposan megtervezett és lelkiismeretes megtervezett óráját láttam. A kolléga az óra minden pillanatában ügyesen foglalkoztatta a tanulókat. Váltogatták a munkaformákat (egyéni, csoportos). Szem előtt tartották a készségek fejlesztését. Nyelvileg szinte kifogástalan kiejtéssel és hanglejtéssel beszéltek. A tanulók szintjéhez és a feladat típusához illeszkedő segédanyagokkal (képek, fóliák, szókártyák stb.) színesítették az órákat. Sajnos nem minden tanuló vett aktívan részt a munkában. Az óra célja érthető volt, az óra végén a „Mit tanultunk ma?” kérdésre választ tudtunk adni, a tanulók teljesítményükről folyamatosan kaptak visszajelzéseket. Az összkép jó benyomást keltett. Az új kommunikát-integratív- és a projektmódszerrel történő oktatás továbbképzések keretében történő megismerését feltétlenül javasolom. Ajánlom a munkaközösségnek egymás óráinak látogatását.

A tanulók és a szülők a minőségbiztosítás keretén belül kitöltötték egy kérdőívet, amelynek kérdései az iskolai nyelvoktatást próbálták feltérképezni. A diákoknak arra a kérdésre kellett válaszolniuk, hogy „Megfelelő a tanórai nyelvoktatás?”, a szülőknek pedig, hogy „Megfelelő az

iskolában az idegen nyelvek oktatása?”. A 2003-2004-es tanévben ez a mutató 3,78 volt. A 2006-os mérési eredmény, javulást mutat: 3,91.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

- Az igazgató teljes mértékben átlátja a nyelvoktatás problémáit. Tudatosan támogatja az emelt szintű német nyelvoktatást. Jó a kapcsolata a nyelvi munkaközösséggel.
- A nyelvtanárok rendelkeznek az adott életkorú tanulócsoporthoz a megfelelő képesítéssel. Lelkes, odaadó munkával a kis lépések taktikáját követve igyekeznek céljukat elérni. Versenyztetéssel, a cserekapcsolat ápolásával, szakkörök szervezésével színesítik a nevelő-oktató munkát. Megítélésem szerint nyitottak az új módszerek, modern taneszközök irányában.
A tanulóközösség szintjén a nyelvtanulás eredményei megmutatkoznak a jó érettségi osztályzatokban, a kiváló és jó versenyhelyezésekben.
- A megvizsgált dokumentumok alaposak, teljesen szabályszerűek és segítik az oktató-nevelő munkát.

6. JAVASLATOK

- Az eredményesség megtartása és fokozása érdekében célszerű lenne a beszédképesség képességet fejleszteni, a kommunikatív- integratív módszereket továbbképzések formájában megismerni, a kooperatív tanítást előtérbe helyezni, a projektmódszer adta lehetőségeket kihasználni.
- A könyvtár számára jó lenne, ha be tudnának szerezni, a tanárok munkáját segítő tankönyvcsaládokat, kiegészítő anyagokat és módszertani segédleteket..
- A tankönyvek kiválasztásának szempontjait javasolom aktualizálásra és szélesebb körben való megvitatására. Ajánlom a modern tanítási módszerekhez és a tanulók érdeklődéséhez jobban igazodó, aktuálisabb tankönyvek rendelését.
- E mellett ajánlom a differenciált oktatás módszereinek a tanulmányozását, esetlegesen ilyen irányú továbbképzéseken való részvételt.
- Teljes mértékben egyetértek a kollégákkal abban, hogy a „házi vizsga” megalapozottabb lenne a 10. évfolyam végén és ne a 11. évfolyamon.
- A német, mint második idegen nyelv tanításának programját javasolom, hogy részletesebben dolgozzák ki a kollégák.
- Az emelt szintű csoportok számára is jó lenne kompakt programokat kialakítani.

MELLÉKLETEK*1. sz. melléklet*

Kimutatás a némettanárok végzettségéről:

	Név	Német szak főiskola	Német szak egyetem	Egyéb
1			X	orosz szak
2			X	matematika
3			X	orosz
4		X	X	
5		X	X	orosz
6		X	X	

2. sz. melléklet

Kimutatás az osztályok óraszámáról és a használt tankönyvekről:

<i>Osztály</i>	<i>Heti óraszám</i>	<i>1. vagy 2. nyelv</i>	<i>Tankönyv</i>
7.a 12fő	4	1.	Start
8.a 15	4	1.	Start
8.a 15	4	1.	Start
9.a 15	4	1.	Unterwegs Neu A
9.a 13	4	1.	Unterwegs Neu A
9.b 17	3	2.	Start
9.cd 22	3	1.	Start
9.c 13	3	2.	Start
9.d 17	5	1.	Start
9.e 15	3	2.	Start
10.a 20	4	1.	Unterwegs Neu B
10.a 10	4	1.	Ua
10.b 13	3	2.	Start
10.c 20	3	1.	Start+Unterwegs
10.d 19	5	1.	Unterwegs Neu A
10.cd 11	3	2.	Start
11.a 16	3	1.	So geht's+Fgy
11.a 16	3	1.	Ua
11.b 21	3	2.	Unterwegs Neu A

11.c	8	3	1.	Unterwegs Neu B
11.d	19	5	1.	Ua+Fgy
11.cd	23	3	2.	Unterwegs Neu A
12.a	20	3	1.	Péntek-Gárvány
12.a	10	3	1.	Lázár-P
12.b	20	3	2.	Unterwegs Neu B
12.c	7	3	1.	Lázár-P
12.c	14	3	2.	Unterwegs Neu B
12.d	15	5	1.	Lázár-P+Maxim
12.d	15	3	1.	UnterwegsB+Lázár

3. sz. Az német nyelvi érettségik létszámadatai és eredményei

Idegen nyelvi érettségik 2002-2005 között, kiemelten az angoloktatás vonatkozásában:

A nyelvvizsgák száma 200-2005 között:

	2002. máj-jún.	2003. máj-jún.	2004. máj-jún.	2005. máj-jún.
Német nyelv	34	26	36	43
Összes nyelv	69	55	70	105

A statisztika szerint 2002-2005 között 2003 kivételével fokozatosan nőtt a nyelvvizsgával kiváltott érettségik száma. 2005-től kezdve már életbelépett az új érettségi rendszer, s az átmeneti időszakban előrehozott érettségi vizsgát lehetett letenni a nyelvvizsga-bizonyítvány alapján.

Előrehozott nyelvi érettségi nyelvvizsga-bizonyítvány alapján:			
	2005. tavasz	2005. ősz	Összesen
Angol nyelv	49	57	106
Német nyelv	51	64	115
Összesen:			221

A 2005 és 2006 május-júniusában letett érettségi vizsgák eredményei:

2005. máj-jún.		A	B	C	D	Iskolai	
Letett érettségi vizsga	Szint	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Db	átlag
Német nyelv	Közép	3,25	--	3,75	3,8	17	3.65
	Emelt	5,00				43	5,00
	Előrehozott E	5,00	5,00	5,00	5,00	61	5,00

2006. máj-jún.		A	B	C	D	Iskolai	
Letett érettségi vizsga	Szint	Átlag	Átlag	Átlag	Átlag	Db	átlag
Német nyelv	Közép	4,5	3	3,8	4,4	13	4,08
	Emelt	5,00	4,00	--	--	2	5
	Előrehozott E	5,00	5,00	5,00	5,00	54	5,00

Budapest, 2007. február 12.

Lauthné Uri Csilla
Közoktatási szakértő és vizsgáztató